

T.C. TOKAT VALİLİĞİ

Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı

6. Sınıflar Sosyal Bilgiler Dersi 1. Dönem 2. Yazılı Sınavı

SABAH
OTURUMU

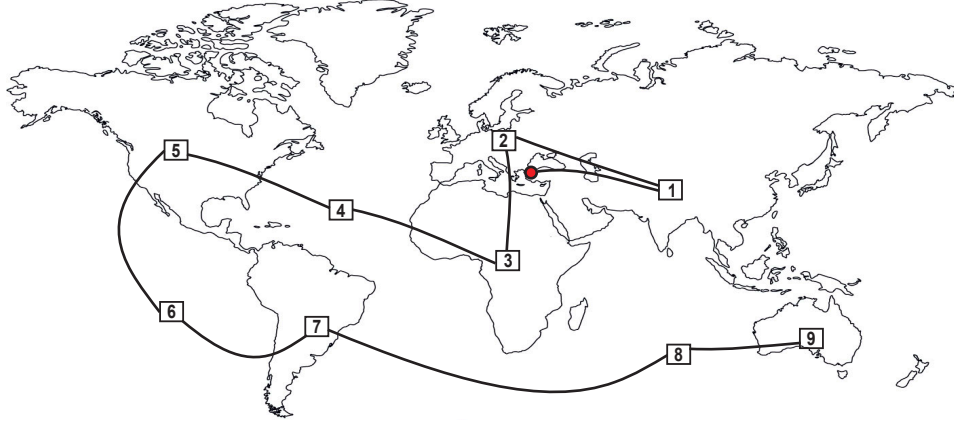
Adı :
Soyadı :
Sınıf / No :
Okulu :

Sınav süresi :
40 dakika (1 ders saati)

Soru Puan Tablosu

Soru No	1. soru	2. soru	3. soru	4. soru	5. soru	6. soru	7. soru	Toplam Sınav Puanı
Soru Puanı	18 puan	14 puan	14 puan	14 puan	12 puan	12 puan	16 puan	
Öğrenci Puanı								

1.

Miray ve Umay kardeşler Dünya turuna çıkmaya karar vermişlerdir. Türkiye'den yola çıkan kardeşler, sırasıyla haritada numaralanan kıtaları gezmişler, gezileri esnasında okyanusları da geçmişlerdir.

Bu kardeşlerin sırasıyla geçtikleri kıta ve okyanusların adlarını yazınız. (18 Puan)

Cevap : 1- Asya Kıtası, 2- Avrupa Kıtası, 3- Afrika Kıtası, 4- Atlas Okyanusu, 5- Kuzey Amerika Kıtası, 6- Büyük Okyanus (Pasifik Okyanusu), 7- Güney Amerika Kıtası, 8- Hint Okyanusu, 9- Avustralya (Okyanusya) Kıtası

6.3.1. Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.

2. Aşağıdaki tabloda İslamiyet'ten önce Arap Yarımadası'ndaki yaşantıyla Hz. Muhammed'in Veda Hutbesi'nde verdiği mesajlar karşılaştırılmıştır.

İSLAMİYET'TEN ÖNCE ARAP YARIMADASI	İSLAMİYET'TEN SONRA ARAP YARIMADASI
İslamiyet öncesinde güçlünün sözünün geçtiği, sosyal hayatta eşitsizliğin hâkim olduğu bir Arabistan vardı. Araplar, kabileler hâlinde yaşardı. Her kabile kendisini diğerlerinden üstün görür ve aralarında oluşan kan davalarından dolayı birbirleriyle sürekli mücadele ederlerdi. Kız çocuklarına değer verilmez, köleleştirilen insanlar bir eşya gibi alınıp satılırdı. Dinî inançları putperestlikti, falcılık ve büyücülük de yaygındı. Bu yanlış inançlardan dolayı Arap Yarımadası'ndaki bu döneme "Cahiliye Dönemi" denilmiştir.	VEDA HUTBESİ'NDEN BÖLÜMLER Ey İnsanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır. Ey Mü'minler! Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşmazsınız. O emanetler, Allah'ın kitabı Kur-ân-ı Kerim ve O'nun Peygamberinin sünnetidir. Mü'minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyniz! Müslüman Müslüman'ın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeşlerdir. Ey İnsanlar! ...Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır.

Buna göre İslamiyet'in insan haklarıyla ilgili getirdiği değişimlerden iki tanesini yazınız. (14 Puan)

Örnek Cevaplar: Tüm insanlar eşittir. Kadınların hakları önemlidir. İnsanlıkla bağdaşmayan uygulamalar ve yanlış inançlardan uzaklaşmıştır. Tüm Müslümanlar kardeş kabul edilmiştir. Hiçbir milletin başka bir millete üstünlüğü yoktur.

6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.

3. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesini kolaylaştıran nedenlerden ikisini yazınız. (14 Puan)

Örnek Cevaplar:

1. Abbasilerin Türklere hoşgörülü davranması,
2. Türklerdeki Gök Tanrı inancı ile İslamiyet'teki Allah inancının birbirine benzemesi,
3. Türklerdeki cennet-cehennem kavramlarının İslamiyet'te karşılığını bulması,
4. Türklerdeki ölümden sonra hayata inanışın, İslamiyet'teki ahiret inancına uyması,
5. Türklerdeki dünyaya hâkim olma düşüncesi, İslamiyet'teki cihat anlayışına benzemesi,
6. Türklerdeki kurban kesmenin İslamiyet'te de olması,
7. Türklerde yasak olan hırsızlık, yalan söyleme, zina vb. olumsuz davranışların İslam dininde de haram sayılması

6.2.3. Türklerin İslamiyet'i kabulleri ile birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder.

4. 11. yüzyılda Türkler, Malazgirt Zaferi'yle Anadolu'nun kapılarını açtıktan sonra bu bölgeyi yurt edinmek için çeşitli faaliyetlerde bulunmuşlardır. Anadolu'ya göç eden Türk beyleri, fethettikleri yerlerde kaleler ve köyler kurarak bölgeye yerleşmiş; su yolları ve köprüler inşa ederek orada yaşayan insanların hayatını kolaylaştırmışlardır. Ayrıca, camiler ve medreseler yaptırmışlardır. Kervansaraylar inşa etmiş, yolları güvenli hale getirmişlerdir.

Bu bilgilere göre Türk beylerinin Anadolu'da fethettikleri yerlerde yaptıkları çalışmalarla ulaşmak istedikleri hedeflerden ikisini yazınız. (14 Puan)

Örnek Cevaplar:

1. Anadolu'nun Türkleşmesini sağlamak
2. Hem dinî hem de eğitsel faaliyetleri geliştirmek
3. Ticari faaliyetleri geliştirecek adımlar atmak
4. Fetihlerin kalıcı olması için faaliyetlerde bulunmak
5. İmar ve iskân faaliyetlerinde bulunmak

6.2.4. Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini XI ve XIII. yüzyıllar kapsamında analiz eder.

5. İpek ve Baharat yolları sayesinde Avrupalılar kâğıt, matbaa, barut ve pusulayı Müslümanlardan öğrendi. Böylece 16. yüzyılda Avrupa'da büyük bir ilerleme gerçekleşti. Pusulayı öğrenerek geliştiren Avrupalı kâşifler, coğrafi keşifler sonucunda yeni kıtalar, ırklar, bitki ve hayvan türleri keşfetti. Hindistan'dan gelen mallar ve özellikle baharat, Avrupa'da büyük talep görüyordu. Avrupa'da baharatın yemeklerde kullanılmasıyla yemek kültüründe değişiklikler oldu. Baharatların ilaç yapımında kullanılmasıyla da tıp alanında önemli gelişmeler yaşandı. Yemen'den ve Afrika'dan getirilen kahve, önce Osmanlı Devleti'nde daha sonra Avrupa'da büyük bir beğeniyle tüketilmeye başlandı.

Yukarıdaki bilgilere göre ticaret yollarının toplumlar arası ilişkilerdeki etkisini kısaca açıklayınız. (12 Puan)

Cevap:

1. Kültürel etkileşim sağlanmıştır.
2. Kültürlerin taşınmasında ve kaynaşmasında köprü görevi görmüştür.
3. Siyasi, ekonomik, kültürel, bilimsel alanlarla ilgili toplumlar arasında alışverişler yaşanmıştır.

6.2.5. Tarihî ticaret yollarının toplumlar arası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü açıkla.

6. İlk Türk devletlerinden Uygurların yerleşik hayata geçmeleri yaşamlarında birçok değişimi de beraberinde getirmiştir.

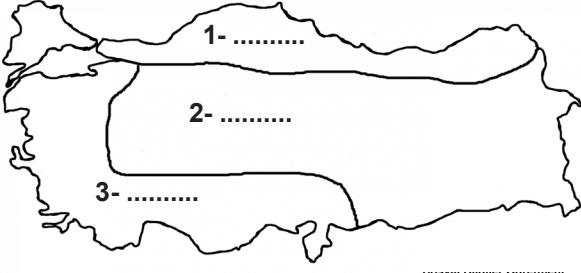
Buna göre yaşanan değişimlerden ikisini yazınız. (12 Puan)

Örnek Cevaplar:

- Saraylar, evler ve tapınaklar yapmışlardır.
Tarımsal faaliyetler yapmışlar.
Kalıcı mimari eserler yapmışlardır.
Yerleşim yerleri kurmuşlar, yollar inşa etmişlerdir.

SB.6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

7. Aşağıda iklim tipine göre numaralanan alanların yer aldığı Türkiye haritası verilmiştir.

Haritaya göre aşağıdaki soruları cevaplandırınız.
(16 Puan)

a) Harita üzerindeki bölgelere ülkemizde görülen iklim tiplerini yazınız.

1: Karadeniz iklimi görülmektedir.

2: Karasal iklim görülmektedir.

3: Akdeniz iklimi görülmektedir.

b) İklim tiplerinin dağılışını etkileyen nedenlerden birini yazınız.

Örnek Cevaplar:

İklim tiplerinin dağılışını; yerşekilleri, yükselti, bakı, karasallık ve denizellik etkisi, enlem vb. etkilemektedir.

6.3.2. Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.